

PLATFORM BK

Jaarverslag 2017

Vereniging Platform Beeldende Kunst
onderzoekt de rol van kunst in de
samenleving en vertegenwoordigt kunstenaars,
ontwerpers en andere culturele producenten.

Index

Inleiding door Joram Kraaijeveld	5
Werkwijze Platform BK	9
Lobby en partners	10
Agenda activiteiten PBK 2017	12
Overzicht Activiteiten 2017	19
Debatten	20
Weerwoorden	26
Externe debatten, bijeenkomsten en werkgroepen	30
Open brieven	36
Opinie	38
Overige	40
Publieksbereik en leden	45
Organisatie	48
Financieel rapport 2017	51

Inleiding

2017 was het jaar waarin de richtlijn voor kunstenaarshonoraria werd geïntroduceerd. Een jaar later kunnen we met gepaste trots zeggen dat de eerste signalen positief zijn – het aantal musea en instellingen dat de richtlijn toepast is in een jaar tijd verdubbeld – al blijft het speculeren over hoe er in de toekomst tegen deze richtlijn aan gekeken zal worden. Met een historisch perspectief kunnen we wel terug in de tijd, naar eerdere momenten waarin maatregelen werden getroffen die gericht waren op het verbeteren van de inkomenspositie van kunstenaars. De richtlijn verschilt op twee punten sterk met eerdere regelingen zoals het voorzieningsfonds voor kunstenaars, de BKR en de WIK. Ten eerste is de richtlijn geen inkomensondersteuning die onder het Ministerie van Sociale Zaken valt, maar is het een impuls om loon te krijgen voor het werk dat kunstenaars doen voor tentoonstellingen zonder verkoopdoel bij musea, presentatie-instellingen en kunstenaarsinitiatieven. Ten tweede is de richtlijn geen actief overheidsbeleid, maar een collectief convenant dat door de sector zelf is ontwikkeld. Beide punten geven aan dat werkenden in de kunst en cultuur vandaag de dag door het heft in eigen handen te nemen hun positie kunnen verbeteren.

Ondertekening richtlijn voor kunstenaarshonoraria door o.a. Nora Hooijer (Kunstenbond), Stijn Huijts (Bonniefantemuseum) en Rune Peitersen (Platform BK) (vnlr), Amsterdam, 21 februari 2017

2017 was ook het jaar waarin er steeds meer stemmen vanuit de hele culturele sector te horen waren die de onhoudbare inkomenspositie van de kunstenaar aankaarten. Of het nu gaat om theatermakers, musici, popmuzikanten, illustratoren, filmmakers, choreografen of ontwerpers, allen komen er bekaaid vanaf als het om inkomen gaat. Het rapport 'Passie gewaardeerd' van de SER en de Raad voor Cultuur schetst een stuitend en sterk beeld. Er is over de hele linie verbetering nodig willen we verdere uitholling tegen gaan. Het is zeer positief dat eerlijke beloning voor kunstenaars, mede door dit SER/RvC-rapport, zo veel aandacht heeft gekregen. Weer kunnen we constateren dat de kunst en cultuursector door pro-actief en collectief handelen doelen bereikt. Want in oktober van afgelopen jaar is de eerste versie van de Fair Practice Code, die mede door Platform BK is ontwikkeld, al gelanceerd. De code is gericht op een gezonde culturele en creatieve sector door een verbetering van de arbeidsmarktpositie van werkenden in de cultuur. De Fair Practice Code is een van de agendapunten uit de Arbeidsmarktagenda, die ook door partijen uit de culturele en creatieve sector, waaronder Platform BK, zelf is geschreven en wordt uitgevoerd.

De richtlijn, de Fair Practice Code en de Arbeidsmarktagenda zijn drie instrumenten waaraan Platform BK heeft meegewerkt, die een einde pogen te maken aan de structurele onderwaardering, onderbetaling en uitbuiting in de arbeidsmarkt, en het zijn middelen om kunst en cultuur de waarde en de waardigheid terug te geven die hen in 2010 zijn ontnomen. Platform BK heeft vanaf haar oprichting weerwoord geboden tegen de instrumentalisering en de miskening van de kunsten. En we zullen dat blijven doen: ook na de licht positieve toon in het in oktober gepubliceerde regeerakkoord, waarin de intrinsieke waarde van kunst onderstreept wordt. Ondanks deze politieke trendbreuk blijft het belangrijk om alternatieven aan te dragen. Juist de verbeteringen die we als resultaten van onze inzet kunnen beschouwen, motiveren ons om

door te gaan. Bovendien zijn we er nog niet, want de vrijruimte voor de kunst wordt op andere gebieden steeds kleiner.

De atelierruimtes bijvoorbeeld; die worden schaarser, duurder en tijdelijker. Naast een betere inkomenspositie zijn betaalbare werk- en woonruimtes voor kunstenaars van levensbelang voor hun praktijk. Daarom zijn we tegen de landelijke wetgeving die woningbouwcorporaties en gemeentes dwingt om hun vastgoed meer volgens de maatstaven van de commerciële markt te beheren, waardoor ateliers voor kunstenaars onbetaalbaar worden. Met het debat 'Permanent atelierruimte gezocht' en Weerwoord #18 'Ouwe lullen moeten weg' door Roel Griffioen, hebben we het afgelopen jaar het kunstlandschap in kaart gebracht en voerden we actief lobby vanuit reflectie.

Kortom, ook 2017 was een jaar waarin Platform BK zich volop heeft ingezet voor de belangen voor de werkenden in de kunsten en waarin het de rol van kunst in de samenleving heeft onderzocht. Het was een jaar met successen en een jaar dat nieuwe uitdagingen met zich meebracht.

Joram Kraaijeveld
Inhoudelijk directeur Platform BK

Werkwijze Platform BK

Platform BK vertegenwoordigt kunstenaars, curatoren, ontwerpers en andere culturele producenten en kunstliefhebbers, maar het is geen vakbond. We zien ons zelf als denktank en schakel tussen de kunstsector, belangenverenigingen, politiek en media. We voeden het debat over het belang van kunst voor de samenleving met de taal van de schrijver, de ontwerper en de kunstenaar.

In 2017 heeft Platform BK twee debatten georganiseerd: *Wie profiteert er van de non-profit kunstinstellingen* (Art Rotterdam Intersections) en *Permanent Atelierruimte Gezocht* (Pakhuis de Zwijger, Amsterdam). Daarnaast zijn diverse Weerwoorden, Opiniestukken en Open brieven door en opverzoek van -Platform BK geschreven en gepubliceerd in de landelijke en regionale pers.

Lobby en partners

Platform BK heeft het afgelopen jaar in samenwerking met de Kunstbond een zeer succesvolle campagne m.b.t. atelierbeleid gevoerd. We reisden 2538 km door het land en brachten ons manifest 'Geen stad zonder kunst' naar elf steden, drieëndertig fracties, achtenveertig kandidaatsraadsleden, negen wethouders, zesendertig kunstenaars, een burgemeester, drie journalisten, vijf atelierorganisaties, en een Tweede Kamerlid. Onze aandachtspunten voor betaalbare werk- en woonruimtes voor kunstenaars in de stad liggen klaar om bij de onderhandelingen van het collegeakkoord gebruikt te worden.

Samen met de Kunstbond openden we in 2017 een gezamenlijk meldpunt atelierbeleid: een digitale brievenbus waar in Nederland gevestigde kunstenaars goede en slechte ervaringen kunnen delen. Het doel van het meldpunt is *best practices* inventariseren en mogelijke knelpunten signaleren. Dit doen we om het gebruik en behoud van betaalbare ateliers en atelierwoningen te monitoren. Platform BK en Kunstbond gebruiken deze reacties om vinger aan de pols te houden, actuele kwesties in kaart te kunnen brengen, en eventueel advies te geven.

Platform BK zoekt graag strategische samenwerking op om zijn doelen te bereiken en is (mede)initiatiefnemer van de richtlijn voor kunstenaarshonoraria en de Fair Practice Code. We werken vaak nauw samen met andere organisaties, belangenverenigingen en beleidsmakers zoals bijvoorbeeld BKNL*, de Kunstbond, Kunsten '92, Platform Makers, de Creatieve Coalitie, Pictoright, De Zaak Nu, OBK, Transartists, W.A.G.E. (Working Artists and the Greater Economy), Sota (State of the Arts, Brussel), a-n The Artist Information Company en The Norwegian Association for Curators.

*Beeldende Kunst Nederland (BKNL) is een informeel overleg van organisaties die opkomen voor het belang van beeldend kunstenaars, musea, presentatie-instellingen en galeries in Nederland. BKNL agendeert urgente vraagstukken en onderwerpen die spelen binnen de beeldende kunst. Bij BKNL zijn de volgende organisaties aangesloten: Platform BK, Museumvereniging, FNV Kiem, Kunsten '92, de Beroepsvereniging van Beeldend Kunstenaars (BBK), de Nederlandse Galerie Associatie (NGA) en de belangenvereniging voor presentatie-instellingen De Zaak Nu. Het Mondriaan Fonds faciliteert en coördineert de bijeenkomsten.

Agenda Platform BK 2017

januari

- 11 Werkgroep Arbeidsmarktagenda, K'92
- 31 BKNL, Mondriaan Fonds

februari

- 1 Werkgroep Arbeidsmarktagenda, KNAW
- 7 SER/Raad voor Cultuur Rondetafelgesprek arbeidsmarktpositie van kunstenaars, Den Haag
- 18 Brainstormweekend Platform BK
- 19 Brainstormweekend Platform BK
- 21 Officiële presentatie van de richtlijn voor kunstenaarshonoraria, Stroom Den Haag
- 22 Werkgroep Arbeidsmarktagenda, KNAW

maart

- 1 Werkgroep Arbeidsmarktagenda, KNAW
- 6 Cultuur Verkiezingsdebat, Arti & Amicitiae
- 13 Column stemadvies, Sexyland
- 17 BKNL, Mondriaan Fonds
- 23 Presentatie BKNL aan Raad voor Cultuur tijdens "Raad in Residence" in Noord-Brabant, EKWC

april

- 18 Overleg Bachelor Beeldende Kunsten, Groningen
- 19 Werkgroep Arbeidsmarktagenda, KNAW
- 21 Reactie BKNL op advies SER en Raad voor Cultuur 'Passie Gewaardeerd'
- 25 Kennismaking Marijke van Hees, Raad voor Cultuur
- 26 Werkgroep Arbeidsmarktagenda, KNAW

mei

- 2 Potluck #1, Amsterdam
- 18 Werkgroep Arbeidsmarktagenda, KNAW
- 19 BKNL, Mondriaan Fonds
- 22 Werkgroep Fair Practice Code
- 29 Werkgroep Fair Practice Code

juni

- 1 Do It Together, Kunstenpunt, Brussel
- 7 Werkgroep Arbeidsmarktagenda, KNAW
- 9 Werkgroep Fair Practice Code
- 13 Presentation artist fee covenant Stroom, The Hague
- 15 Netwerkdag voor presentatie-instellingen Nederland en Vlaanderen, De Brakke Grond
- 19 Werkgroep Fair Practice Code
- 21 Werkgroep Arbeidsmarktagenda, KNAW
- 21 Werkgroep Fair Practice Code
- 26 Werkgroep Fair Practice Code
- 28 Werkgroep Arbeidsmarktagenda, KNAW

juli

- 11 Stuurgroep vervolg rapport 'Passie Gewaardeerd'
- 12 Werkgroep Arbeidsmarktagenda, KNAW

augustus

- 21 Anarchists, Squatters, Punks & ...Yuppies? ism Kunstlicht, Quartair, Contemporary Art Initiatives, Den Haag

september

- 14 Gesprek met directie Stedelijk Museum Breda
- 26 Workshop DAI, Arnhem

27 Gesprek met Prof. Dr. Mia Lerm Hayes, Universiteit van Amsterdam

oktober

3 Presentatie Fair Practice Code versie 1.0, Veem House for Performance, Amsterdam

10 BKNL, Mondriaan Fonds

21 workshop DAI, Keulen

november

2 BKNL, Mondriaan Fonds

14 Presentatie Arbeidsmarktagenda, de Rode Olifant, Den Haag

15 Gesprek met Yu-Lan van Alphen, Stichting Doen

16 Bijeenkomst LOA (Landelijk Overleg Ateliers), Broedplaats Lely

19 Werkgroep Fair Practice Code

25 workshop DAI, Amsterdam

27 working group Fees & Conditions, Humans of the Institution

december

1 Potluck # 2, Ipendam

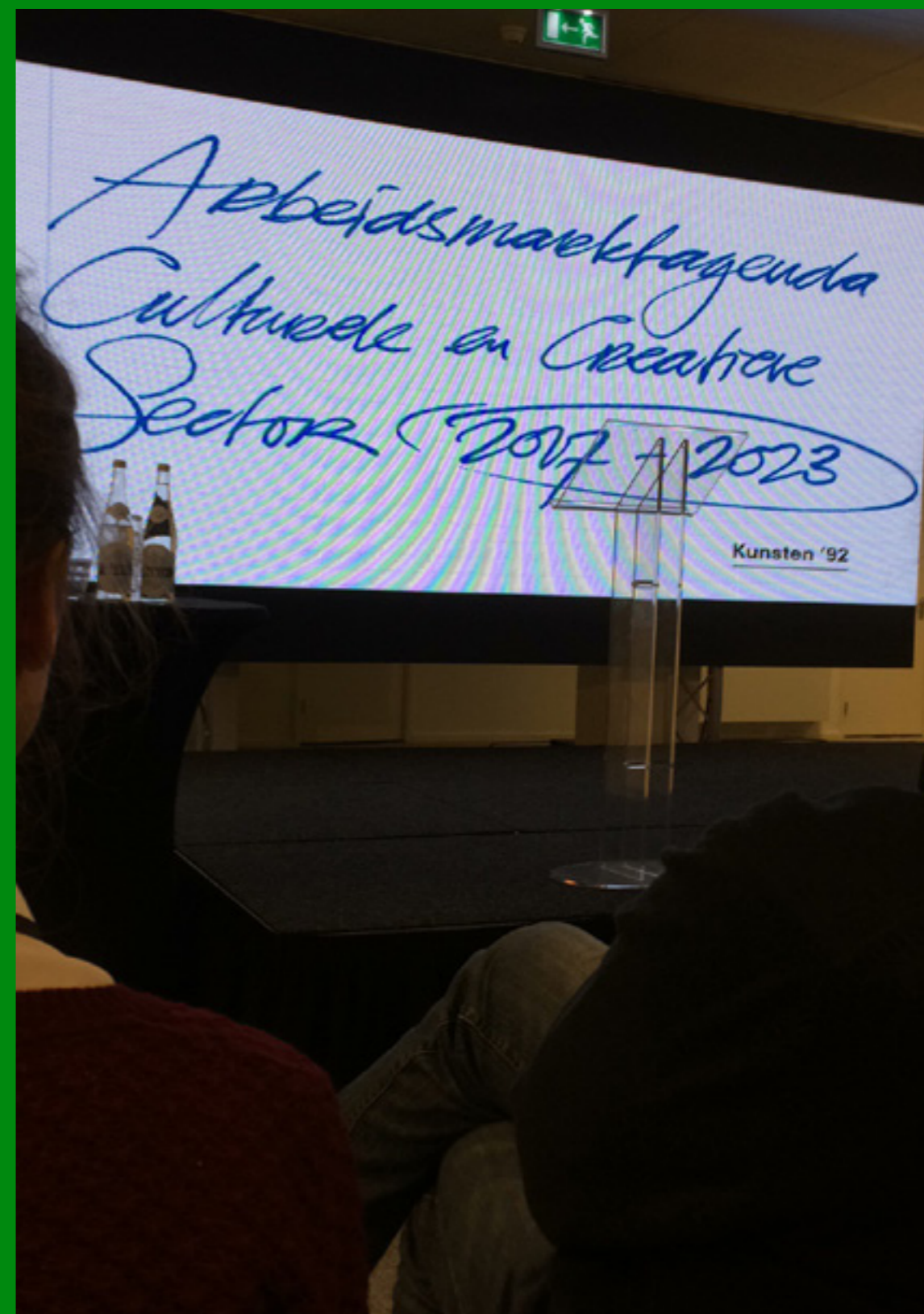
1 Brainstormweekend Platform BK

2 Brainstormweekend Platform BK

12 Panelgesprek bij Launch Cultuurindex Nederland, Boekman Stichting, Amsterdam

14 ALV Kunsten' 92, Utrecht

16 workshop DAI, Epen

Presentatie van Arbeidsmarktagenda, 14 november 2017

Overzicht Activiteiten

Platform BK heeft in 2017 twee debatten georganiseerd met het overkoepelende thema *Kunst en Verantwoordelijkheid*. De inhoud van de debatten en thema's is toegespitst op de actualiteit en onderwerpen waarin Platform BK investeert. Voor deze debatten hebben we samenwerking gezocht met organisaties zoals Intersections / Art Rotterdam, Pakhuis de Zwijger in Amsterdam en de Kunstenbond. Platform BK heeft verschillende auteurs gevraagd om in relatie tot de debatten een Weerwoord te schrijven. Een Weerwoord is een geschreven tekst in opdracht van Platform BK, als agenderend, informerend, opiniërend stuk. Een reactie of essay waarin de waarde van beeldende kunst in de samenleving centraal staat. De stukken zijn zowel gericht aan de spelers die te maken hebben met de beeldende kunstsector als het grote publiek, door plaatsing in nationale media, waaronder dagbladen en tijdschriften. Daarnaast waren we aanwezig als gast, moderator of spreker bij diverse externe debatten, bijeenkomsten en presentaties.

De programmering van lezingen, debatten en weerwoorden kwam tot stand door de faciliterende bijdragen van de instellingen waar de evenementen plaatsvonden en door de steun van het Prins Bernhard Cultuurfonds, dat in 2016 onze aanvraag voor een financiële bijdrage voor de debatten en weerwoorden honoreerde.

Debatten

Debat: *Wie profiteert van de non-profit kunstinstellingen?*

Datum: 11 februari 2017

Locatie: Art Rotterdam Intersections, Van Nelle Fabriek, Rotterdam

Toegang: openbaar en gratis toegankelijk

Publiek: 80 bezoekers, 2721 website bezoekers, 1387 online views Facebook

Samenwerkingspartners: Art Rotterdam Intersections

Moderator: Rune Peitersen (kunstenaar, voorzitter Platform BK)

Sprekers/ panelleden: Noor Mertens (directeur Kunstverein Langenhagen / bestuur Kunstvlaai), Anke Bangma (artistiek directeur TENT), Jaring Dürst Britt (galeriehouder), Nous Faes (beleidsonderzoeker, adviseur Raad van Cultuur), Reinaart Vanhoe (kunstenaar).

Documentatie: Opname en uitzending door de online radiozender Ja Ja Ja Nee Nee Nee, videoregistratie van het debat en geschreven verslag door Suzanne Wallinga (curator Intersections) beschikbaar gepubliceerd op de website van Platform BK.

Mediapartners: Metropolis M en de radiozender Ja Ja Ja Nee Nee Nee (www.jajajaneeneenee.com)

Kunstinitiatieven zoals artist-run-spaces, projectorganisaties en presentatie-instellingen zijn stuk voor stuk non-profit instellingen. Ze hebben

geen winstoogmerk en worden gedreven door maatschappelijke doelstellingen en de overtuiging dat kunstenaars ontwikkeling en zichtbaarheid behoeven. Uiteraard hebben deze organisaties wel uitgaven en daarom inkomsten nodig.

Sinds enkele jaren moeten kunstinitiatieven om in aanmerking te komen voor overheidssubsidies eigen inkomsten genereren door met name private sponsors aan zich te binden. Ook is het niet onmogelijk dat een percentage van eventuele opbrengsten uit verkoop van kunstwerken terugvloeien naar de non-profit instelling. Echter, kleine of verminderde budgetten bij deze instellingen maakt dat bij veel initiatieven tijd de klinkende munt is die onbezoldigd geïnvesteerd wordt. Kortom, de non-profit kunstinstellingen veranderen mee met het veranderende kunstenlandschap. Maar wat betekent non-profit in een kunstenlandschap waarin ondernemerschap wordt gestimuleerd? Is er nog wel een helder onderscheid tussen non-profit en commerciële instellingen mogelijk, met bijvoorbeeld galleries die projectruimtes runnen? Mogen commerciële partijen profiteren van de financiële of tijdsinvesteringen die non-profit kunstinitiatieven doen in kunstenaars, projecten of campagnes? Is het wenselijk om een tegenpresentatie te verlangen voor de meerwaarde die non-profit instellingen aan kunstbeurzen geven door ze bijvoorbeeld van randprogrammering te voorzien? Komen de maatschappelijke of artistieke doelstellingen van de initiatieven onder druk te staan als het onderscheid tussen non-profit en 'for-profit' afneemt? Hebben non-profit instellingen voldoende slagkracht om zich blijvend te onderscheiden met een groot reactievermogen, flexibiliteit en kritiek karakter? Wat zijn de gevolgen voor de kunstenaarspraktijk als non-profit en commercieel meer en meer in elkaar opgaan? Om binnen het kunstenlandschap naar *fair practice* te streven, nodigt Platform BK uit tot het stellen van de vraag: *Wie profiteert er eigenlijk van de non-profit kunstinstellingen?*

Debat: *Permanent atelierruimte gezocht*

Datum: 29 mei 2017

Locatie: Pakhuis de Zwijger

Toegang: gratis toegang

Publiek: 110 bezoekers, 2889 website bezoekers, 1514 online views Facebook

Samenwerkingspartners: Kunstenbond, Pakhuis de Zwijger

Moderator: Felix Rottenberg (voorzitter Amsterdamse Kunstraad)

Panelleden: Jaap Draaisma (Urban Resort), Simon Franke (uitgever Transcity), Mariëlle Hendriks (Boekman Stichting), Robert Kloosterman (prof. Economische geografie, UvA), Marc van Leent (gangmaker gebiedsontwikkeling), Tatjana Macic (kunstenaar, onderzoeker atelierbeleid Platform BK), Robert Marijnissen (onderzoeker stedelijke ontwikkeling en de Europese creatieve industrie aan de Universiteit van Amsterdam), Clemens Mol (stichting WOON!), Johanna de Schipper (The Bookstore Project)

Documentatie: video-opname en uitzending wordt verzorgd door Pakhuis de Zwijger, Platform BK publiceert een verslag van het debat op de eigen website, en de Amsterdamse Kunstraad heeft een verslag van het debat op haar website gepubliceerd.

Mediapartners: Pakhuis de Zwijger en de Amsterdamse Kunstraad

Amsterdam staat bekend om haar kunst, cultuur en creatieve sector. Het is een stad van en voor nationale en internationale kunst en cultuur met grote musea, dans- en toneelgezelschappen en kleine culturele instellingen. Het gemeentebestuur zet al jaren in op de ontwikkeling van de creatieve industrie, aangezien die een belangrijke bijdrage levert aan de economie en het beeld van Amsterdam als vitale en dynamische hoofdstad hoog houdt. Amsterdam is echter door ontwikkelingen op de vastgoedmarkt van de afgelopen jaren en door de nieuwe woningwet een minder aantrekkelijk vestigingsklimaat voor kunstenaars en creatieve beroepen geworden. Doet de stad haar eigen succes teniet? Wie draagt

en deelt de verantwoordelijkheid voor een gunstig vestigingsklimaat voor de creatieve beroepen?

De zestig broedplaatsen met atelierruimtes voor 1000 creatieve professionals die door het gemeentebestuur de afgelopen twee decennia zijn ontwikkeld, hebben een groot sociaaleconomisch potentieel en functioneren als voorlopers voor stadsvernieuwing. Broedplaatsen zijn niet alleen vrijplaatsen voor experiment en innovatie, maar ze creëren ook werk, een creatieve stad en lokale verbinding. In totaal heeft de gemeente vanaf 2000 zo'n 48 miljoen euro geïnvesteerd om een oppervlak van ongeveer 170.000 m² voor projectruimte, ateliers, winkels en horeca beschikbaar te maken. Nu de stadsvernieuwing in de wijken buiten het centrum volop in ontwikkeling is, maken de broedplaatsen plek voor nieuwbouw en verdwijnt de rol voor kunstenaars als voorloper van stadsvernieuwers. Dit leidt tot een gebrek aan betaalbare woon/werkruimtes voor kunstenaars in de stad, en de vraag rijst waar de meerwaarde van de gemeentelijke investeringen naar toe gaan.

Naast de stedelijke ontwikkelingen heeft Nederlands overheidsbeleid op het gebied van wonen sterke invloed op de ateliers in Amsterdam. Het aantal betaalbare ateliers zal door de introductie van de Woningwet 2015 nog verder afnemen. Het motto van de nieuwe Woningwet is dat de woningcorporaties teruggaan naar de kerntaak: bouwen, verhuren en beheren van sociale huurwoningen. Veel ateliers en ateliercomplexen die nu door woningcorporaties worden verhuurd, zullen vanaf 2017 als niet-DAEB oftewel commercieel vastgoed worden gemerkt. Deze bedrijfsmatige bestemming van atelier/complexen zal op langere termijn een huurverhoging gaan inhouden die voor veel kunstenaars niet betaalbaar, niet duurzaam zal zijn. Ook zijn woningcorporaties vrij om atelierpanden af te stoten.

Debat *Permanent atelierruimte gezocht*

Weerwoorden

De Weerwoorden worden inhoudelijk aangestuurd en begeleid door Joram Kraaijeveld (inhoudelijk directeur Platform BK). Alle weerwoorden zijn voorzien van een afbeelding/illustratie van grafisch ontwerper Yuri Veerman. Redactie en eindredactie wordt gevoerd door Michelle Schulkens (coördinator Platform BK).

WW#17

Cultuur is per definitie internationaal

door Joram Kraaijeveld gepubliceerd op 30 januari 2017

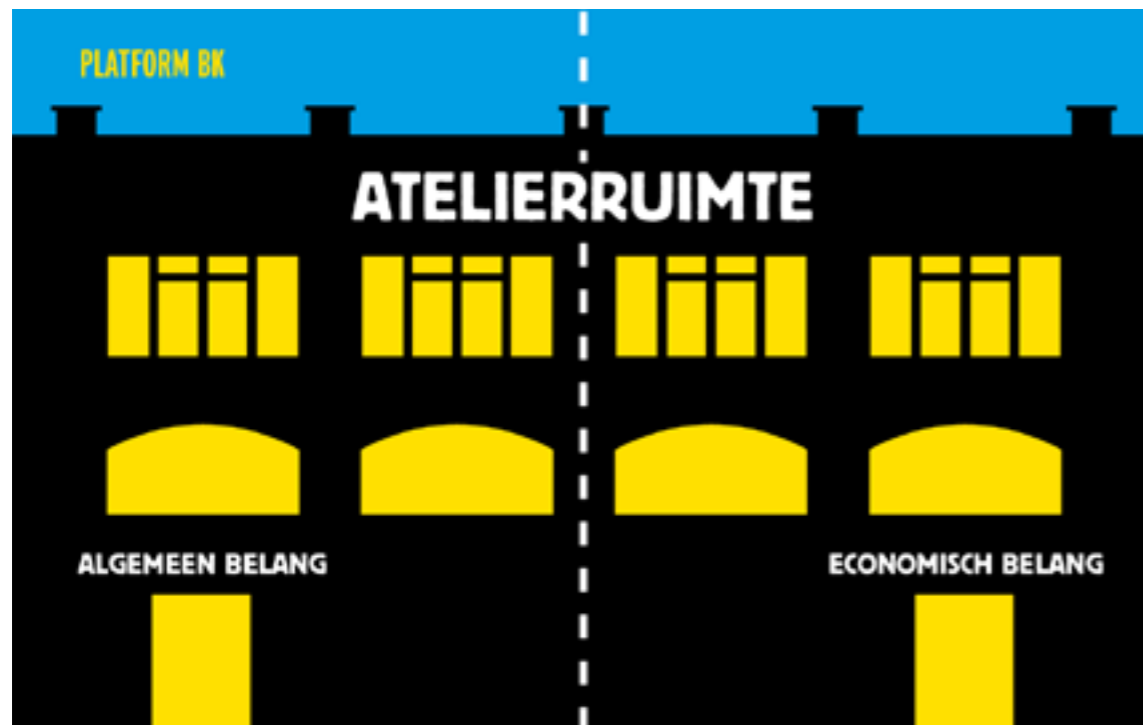
In reactie op het besluit van de Tweede Kamer om cultuurprojecten in focuslanden Egypte, Libanon, Mali, Marokko, Rusland, Turkije en de Palestijnse gebieden per 1 januari 2017 stop te zetten, schreef Joram Kraaijeveld Weerwoord #17 Cultuur is per definitie internationaal om de internationale waarde en inherente uitwisseling van cultuur te onderstrepen. Kort fragment: "De motie van VVD-kamerlid Michiel van Veen is gestoeld op een drogreden, kortzichtig beleidsdenken, instrumentalisering van kunst en cultuur, en een mank wereldbeeld."

1547 website bezoekers, 1520 online views op Facebook

**Baat het niet
dan bestaat
het niet**

PLATFORM BK

Beeld: Yuri Veerman

Beeld: Yuri Veerman

WW#18

'Ouwe lullen moeten weg'

door Roel Griffioen gepubliceerd op 6 november 2017

Op uitnodiging van Platform BK werpt Roel Griffioen een kritische blik op het Amsterdamse broedplaatsen- en atelierbeleid in Weerwoord #18 "Ouwe lullen moeten weg". Hij geeft zijn kijk op drie deelonderwerpen: de ondergrens van betaalbare atelierruimte in de stad, de invloed van de Woningwet 2015 en hoe corporaties hier mee omgaan, en de gevaarlijke obsessie met 'doorstroming'. Deze onderwerpen maken een patroon zichtbaar waarin zowel ateliers en kunstenaars in toenemende mate als grondstof worden gezien en minder als intrinsieke onderdelen van de stad. Dit artikel verscheen in het kader van het doorlopende dossier Atelierbeleid. In het najaar van 2016 publiceerde Platform BK i.s.m. Kunstenbond en Loods 6 het Manifest behoud betaalbare ateliers in Amsterdam, dat binnen enkele dagen door tientallen ateliers, ateliercomplexen, broedplaatsen en organisaties werd ondertekend. In mei 2017 organiseerden we samen met de Kunstenbond en Pakhuis de Zwijger het debat 'Permanent atelierruimte gezocht', waarin mogelijke oplossingen werden besproken.

De tekst is ook gepubliceerd in het Amsterdam Alternative in Issue #17 Mar-Apr 2018, oplage van 1500. 2711 website bezoekers, 11.444 online views op Facebook

Externe debatten, bijeenkomsten en presentaties

Symposium Humans of the Institution

Platform BK organiseerde en modereerde de Werkgroep *Fees & Conditions*

Datum: 25-27 november 2017

Samenwerkingspartners: W.A.G.E., The Norwegian Association for Curators

Locatie: Frans Hals Museum, Haarlem

Samen met de Norwegian Association of Curators en W.A.G.E. zat Platform BK een werkgroep over *Fees & Conditions* voor op maandag 27 november 2017 in het Frans Hals Museum, als onderdeel van de driedaagse bijeenkomst onder de titel Humans of the Institution. Humans of the Institution bracht mensen bijeen om verschillende aspecten van de positie van de zelfstandige werkers in relatie tot culturele instituten te analyseren. Zaterdag 25 en zondag 26 november brachten verschillende sprekers thema's aan de orde die op mondiale schaal van belang zijn voor zelfstandige werkers, met nadruk op curatoren, waaronder boycot, emancipatie, duurzaamheid, globalisering, democratie en sociale netwerken. Platform BK was samen met de Norwegian Association of Curators en W.A.G.E. gevraagd om de kennis op het gebied van vergoedingen en voorwaarden evenals de ervaring met het ontwikkelen van een richtlijn voor honoraria te delen.

De werkgroep *Fees & Conditions* bestond uit curatoren en kunstenaars met een diverse professionele achtergrond uit negen verschillende landen uit Europa en Noord-Amerika. Martin Braathen en Silja Leifsdottir van de Norwegian Association of Curators gaven tekst en uitleg over

een enquête die ze onder haar 75 leden, curatoren in Noorwegen, had uitgezet. Een interessant punt dat uit hun enquête bleek, is dat de behoefte van curatoren om voor een museum te werken groter is dan de wens van musea om zelfstandige curatoren in te huren. Desondanks zien musea wel het voordeel om van meerdere zelfstandige curatoren de kennis en netwerken aan te wenden zonder langdurige contractuele verbintenis. Lise Soskolne van W.A.G.E. gaf inzicht in de manieren waarop W.A.G.E. zich sinds 2008 heeft ingezet voor duurzame economische relaties in de non-profit hedendaagse beeldende kunst sector in de Verenigde Staten. W.A.G.E. zet in op zelfregulatie van de sector waarvoor ze een honorariumcalculator en certificaten hebben ontwikkeld. Inmiddels zijn meer dan vijftig non-profit organisaties gecertificeerd, wat inhoudt dat ze zich aan de W.A.G.E.-richtlijn voor minimale honoraria houden. Namens Platform BK gaven Rune Peitersen en Joram Kraaijeveld inzicht in de ontwikkeling van de richtlijn voor kunstenaarshonoraria en de opbouw van de calculator op kunstenaarshonorarium.nl.

Net als de andere vijf werkgroepen van Humans of the Institution, had de werkgroep *Fees & Conditions* aan het einde van de dag een statement dat in februari 2018 gepubliceerd zal worden op www.internationaleonline.org. De werkgroep heeft een lijst met werkactiviteiten van de curator samengesteld, waarmee een zekere beweging van de zelfstandige curator naar precariteit zichtbaar te maken is. Ook was de werkgroep ervan overtuigd dat de inspanningen voor kunstenaarshonoraria een voorbeeld kunnen zijn voor meer eerlijke vergoedingen en voorwaarden voor zelfstandige curatoren. Belangrijk om te vermelden is dat binnen de leden van de werkgroep het duidelijk was dat eerlijke werkomstandigheden van de zelfstandige binnen de sector kan leiden tot een krimp in de productie. Daarnaast zag de werkgroep in dat de strijd voor eerlijke beloning bestaat binnen een grotere strijd voor sociale rechtvaardigheid. Ook had de werkgroep de overtuiging dat transparantie over betaling en

Manifest behoud betaalbare ateliers in Amsterdam was aanleiding tot discussie bij Stampa in W139.

honoraria gunstig is voor de sector als geheel. Een belangrijk punt dat ook ter sprake kwam in de werkgroep is dat het is belangrijk om nee te zeggen tegen oneerlijke praktijken, deze oneerlijke praktijken zichtbaar maken, en aanpakken als collectieve projecten. Als laatste leek het de werkgroep noodzakelijk dat verder onderzoek nodig is om uit te maken of zelfstandig curatoren voorkeur geven aan een honorarium of op basis van een cao-conform salaris uitbetaald willen worden. Een aantal aanwezige curatoren zag deze werkgroep, en de roep om transparantie, als aanleiding om zich direct in te willen zetten om bovenstaande vragen verder uit te diepen. Binnen Platform BK zullen zij zich sterk maken voor de vergoedingen en voorwaarden van zelfstandige curatoren.

Presentatie Fair Practice Code versie 1.0 en werkbijeenkomst

Datum: 3 oktober 2017

Locatie: Veem House for Performance, Amsterdam

Werkgroep Fair Practice Code:

Anne Breure, directeur Veem House for Performance, werkgroep arbeidsmarktagenda, bestuur Kunsten '92

Yvonne Grootenboer, werkgroep arbeidsmarktagenda, bestuur Platform BK

Michelle Schulkens, kernteam Platform BK

Jan Zoet, directeur Academie voor Theater en Dans, AHK, voorzitter Kunsten '92, werkgroep arbeidsmarktagenda (toehoorder)

Marianne Versteegh, algemeen secretaris Kunsten '92, werkgroep arbeidsmarktagenda (coördinator)

Moderator: Rune Peitersen, bestuurslid Platform BK

Op dinsdag 3 oktober is de eerste versie van de Fair Practice Code in de kunsten door Anne Breure aangeboden aan demissionair minister Bussemaker. In Veem House For Performance kwamen kunstenaars, beleid-

smakers, bemiddelaars en anderen belanghebbenden bijeen om tijdens de publieke presentatie meteen gezamenlijk verder te werken aan de Fair Practice Code. Deze werkbijeenkomst, georganiseerd door Kunsten '92, stond onder leiding van Rune Peitersen, die aan allen de vraag voorlegde wat de Fair Practice Code betekent voor iedereen; kunstenaars, instellingen, fondsen, overheden.

Na een openingsstatement door Felix Rottenberg (voorzitter bestuur van de Amsterdamse Kunstraad en van Nieuw Geneco) en verhalen uit praktijk door kunstenaars, werd het publiek onder leiding van Rune Peitersen uitgedaagd om concreet met de Fair Practice Code aan de slag te gaan.

De eerste versie van de Fair Practice Code is een startpunt dat een normatief kader biedt voor duurzaam, eerlijk en transparant ondernemen en werken in kunst, cultuur en creatieve industrie. Dit kader is nodig voor een gezonde en toekomstbestendige arbeidsmarkt en beroepspraktijk. Een brede vertegenwoordiging van creatieve professionals uit vele disciplines heeft de eerste versie van de Code opgesteld. De Code kan nu in gesprek met elkaar verder ontwikkeld worden om te bepalen wat Fair Practice is. Najaar 2018 zal de definitieve Fair Practice Code gereed zijn. De implementatie van de code wordt vervolgens gemonitord.

Open brieven

Open brief aan het Stedelijk Museum Amsterdam, 11 september 2017

Betreft: herpositionering SMBA

Platform BK vroeg zich af wat de stand van zaken is m.b.t. de herpositionering van het SMBA en schreef een open brief aan het Stedelijk Museum Amsterdam. Platform BK deed een oproep aan het Stedelijk Museum Amsterdam om niet langer te wachten met het nemen van haar verantwoordelijkheid om ruimte te maken in het Amsterdamse ecosysteem van de hedendaagse kunst.

“Creëer ruimte in het artistieke middenveld met een hernieuwd SMBA! Als er nog wat langer wordt gewacht met heropening, dan is het gedane onderzoek niet relevant meer, omdat de condities en de omgeving voortdurend aan verandering onderhevig zijn. Juist de kunst leert ons dat de ervaring een vorm van kennen is die ontzettend waardevol kan zijn. Juist de kunst leert ons dat falen nieuwe inzichten oplevert. Los de eigen geformuleerde belofte in: reageer op het hedendaagse en maak het beloofde nieuwe begin om de ontwikkelingen in de kunst en de wereld te bevragen. Er is geen onderzoek nodig om te beseffen dat er nog steeds grote behoefte is onder kunstenaars in Amsterdam en daarbuiten om werk te tonen in een kritische, internationale, experimentele, grootstedelijke context.”

Reactie Stedelijk Museum:

Platform BK heeft op 15 september 2017 een antwoord gekregen op de Open brief aan het Stedelijk Museum over de herpositionering van SMBA. Het Stedelijk Museum geeft aan dat het onderzoek langer heeft geduurd dan voorzien, dat er zorgvuldig wordt omgegaan met de aanbevelingen, en dat het nog even duurt om een hernieuwd SMBA met relevantie voor

de stad te vormen. Beatrix Ruf zegt daarnaast: "Wij begrijpen en delen jullie zorg, maar we willen dat de nieuwe instelling op alle onderdelen goed wordt gepositioneerd. Op het moment dat we met nieuws naar buiten kunnen treden, zullen we dit zeker direct aan jullie laten weten. Dit zal voor het einde van het jaar zijn."

In de media: www.parool.nl/kunst-en-media/platform-bk-vraagt-stedelijk-om-duidelijkheid-over-dependance~a4516172

Open brief aan Stedelijk Museum Breda

Betreft: vacatures vrijwilligers (Vacature vrijwilliger online marketing, Vacature vrijwilliger AV communicatie, Vacature vrijwilliger I.S.M. Breda)

Platform BK schreef een open brief aan Stedelijk Museum Breda. In onze ogen zijn de vrijwilligersfuncties die het Stedelijk Museum Breda aanbiedt namelijk geen onderdeel van een Fair Practice. De sleutelprincipes van Fair Practice in de culturele sector zijn solidariteit, duurzaamheid, diversiteit en transparantie.

PBK gaat graag dialoog aan over Fair Practice in de culturele sector. De principes zijn geen vaststaand gegeven, maar moeten juist vormgegeven worden in samenspraak. Het is goed te zien dat de zorgen om de arbeidsmarkt in de culturele sector breed gedeeld worden. Het aandeel zzp-ers, 0-uren contracten en verkeerde inzet van vrijwilligers in de culturele sector zijn verontrustend. Deze arbeidscondities zijn onderdeel van het maatschappelijke probleem van een economie van onzekerheid, burn-out en verborgen armoede. Culturele instellingen, zoals het Stedelijk Museum Breda, zouden hun maatschappelijke voortrekkersrol moeten waarmaken in zowel de culturele programmering als het personeelsbeleid.

Reactie Stedelijk Museum Breda:

Stedelijk Museum Breda heeft de vacature aangepast waarbij het minimaal aantal uren is vervangen door 'beschikbaarheid in overleg'. PBK vindt het echter van belang dat er niet alleen uiterlijke aanpassingen aan het personeelsbeleid worden gedaan, maar dat er ook een andere houding en structurele aanpassingen in de organisatie worden doorgevoerd ten behoeve van een duurzame arbeidsmarkt.

Opinie

#Resist

Irene de Craen, Joram Kraaijeveld en Rune Peitersen

02-02-2018

Presentation artist fee covenant Stroom, The Hague | Rehearsing the artist as avant-gardist forerunner

Jack Segbars

23-02-2018

Voor je kiezen: Menselijke kanonskogels

Joram Kraaijeveld

13-03-2017

Javier Tellez, *One Flew Over the Void (Bala perdida)*, 2005
(Met dank aan kunstenaar en Galerie Peter Kilchmann, Zurich)

Overige activiteiten

Platform BK organiseert sinds begin 2017 Potluck Meetings, ontmoetingen waarbij we op informele en actieve wijze kennis, informatie, tips en reacties met Platform-leden en anderen hopen uit te wisselen en te verzamelen. We zien de Potluck Meetings als graadmeter voor onze agenda en activiteiten. De ontmoetingen zijn van belang voor de vertegenwoordiging van kunstenaars en culturele werkers, kunnen van invloed zijn op onze debatten, weerwoorden, clusters en onderzoek, en het is een belangrijk uitgangspunt voor zelforganisatie. Kortom, een ontmoeting volgens het wederkerige motto: wij voeden jou, jij voedt ons.

Uiteraard zijn de ontmoetingen ook een mogelijkheid om de gasten kennis met elkaar te laten maken. Op basis van een aantal thema's nodigen we mensen uit die we in meer of mindere mate kennen. De ontmoetingen zullen de vorm van een diner, lunch of wandeling aannemen en op verschillende plekken in Nederland plaatsvinden. We kunnen ons voorstellen dat het in sommige gevallen interessant is om dezelfde groep genodigden nog eens bij elkaar te brengen. Of, dat uit sommige bijeenkomsten meer bestendige werkgroepen en andere samenwerkingen zullen voortkomen. In eerste instantie is deelname volledig vrijblijvend en zijn er geen kosten aan verbonden.

Potluck#1

Datum: 2 mei 2017

Gasten: Michelle Schulkens, Yvonne Grootenboer, Remco Torenbosch, Katja Mater, Baha Görkem Yalim.

Host: Joram Kraaijeveld

Potluck Menu:

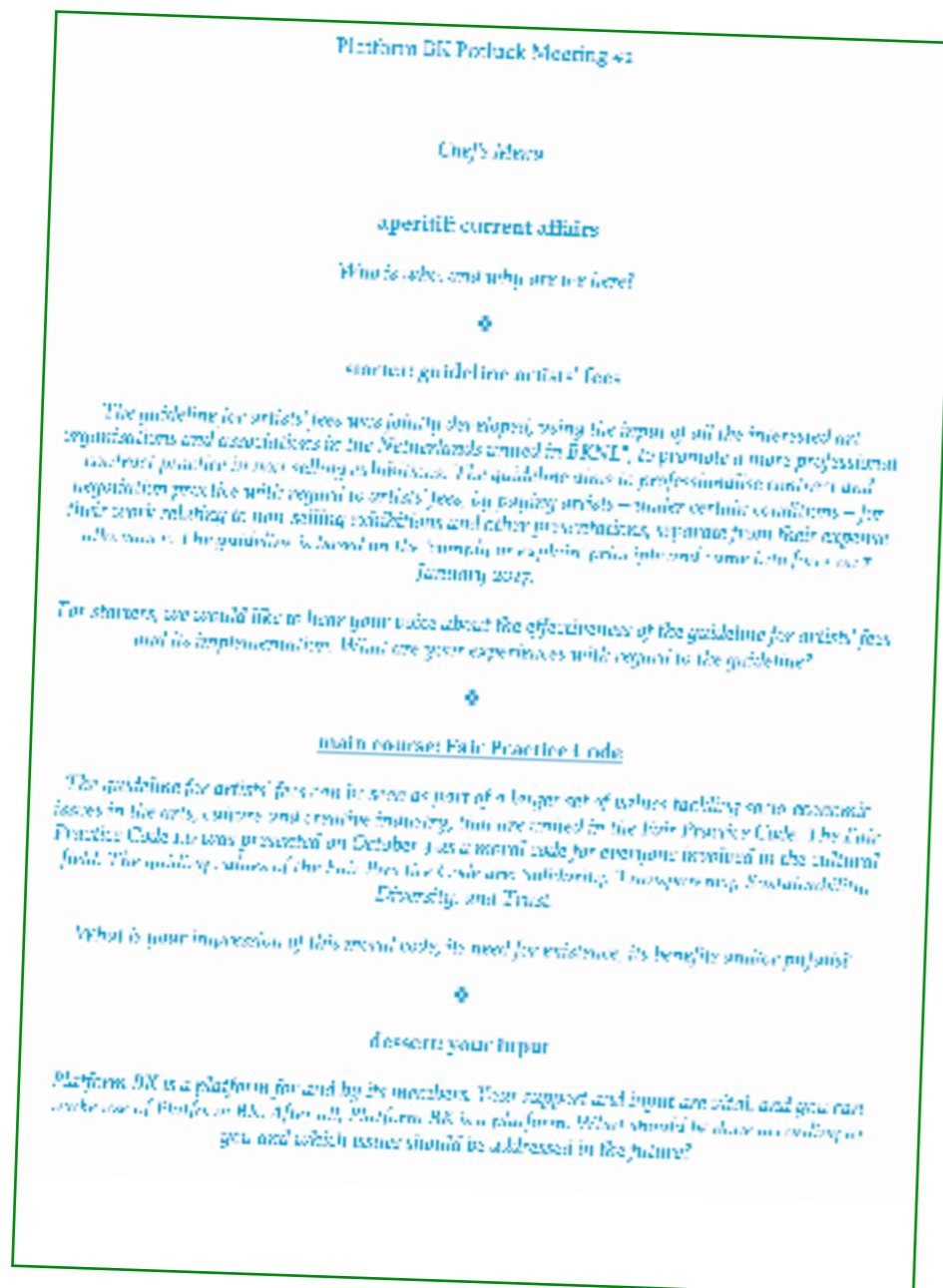
Potluck#2

Datum: 1 december 2017

Gasten: Katia Kruppenikova, Jikke van Loon, Michiel Hilbrink, Tatjana Matic, Michelle Schulkens, Joram Kraaijeveld, Yuri Veerman, Yvonne Grootenboer, Rune Peitersen en Mariska van den Berg

Host: Maritt Kuipers

Potluck Menu:

Beeld: Yuri Veerman

Publieksbereik en leden

Website en social media

Website bezoekers in 2017:

112.765 bezoekers per jaar, waarvan uniek: 74.096

Facebook volgers: 4.924

Facebook bereik berichten: 5764 (laatste post)

Instagram volgers: 713

Twitter volgers: 900

Leden en Ledenwerving

Ledenaantal: 501

De steun van onze leden vormt de ruggengraat van de organisatie. Het geeft financiële onafhankelijkheid en overtuigingskracht aan onze activiteiten. De middelen worden onder meer aangewend om de huur te betalen van ons (kleine) kantoor en om het kernteam van drie medewerkers freelance voor een dag per week te betalen.

Voordeel voor leden

Thuiskopie vergoeding van Stichting Pictoright

Platform BK werkt sinds begin 2017 samen met Stichting Pictoright. Pictoright bereikt professionele beeldmakers via beroepsorganisaties om hen thuiskopievergoeding uit te keren. Professionele beeldmakers waaronder kunstenaars hebben hier vanaf 2017 recht op en deze vergoeding zal vooralsnog jaarlijks worden uitgekeerd. Onder andere Platform BK zal de kunstenaars in haar ledenbestand jaarlijks 50,- euro overmaken. Pictoright controleert of zij het niet al via een andere beroepsorganisatie ontvangen. Andere beroepsorganisaties zijn BBK, BNO, BOK, Dupho en de Kunstenbond.

Special abonnementskorting Metropolis M voor Platform BK leden

Platform BK werkte in 2017 ook samen met Metropolis M, Metropolis M is net als Platform BK een kritisch volger van de Nederlandse kunstwereld. Het levert regelmatig een eigen bijdrage aan het kunstdebat, door aandacht te vragen voor brandende kwesties. Het tijdschrift portretteert in elk nummer meerdere kunstenaars en plaatst ontwikkelingen in een internationaal verband.

Speciaal voor de leden van Platform BK biedt Metropolis M nu een jaarabonnement aan voor slechts 35 euro (i.p.v. 57 euro). Zolang men lid is van Platform BK is deze korting geldig.

ALV 11 september 2017

Op 11 september organiseerden wij onze jaarlijkse Algemene Leden Vergadering in het TETlokaal, aan de Da Costakade 158 in Amsterdam. Tijdens deze vergadering werd het jaarverslag gepresenteerd aan de leden, gaven we een update geven over zaken waar Platform BK zich het afgelopen jaar voor ingezet heeft, en een toelichting over wat de leden voor het nieuwe jaar van ons konden verwachten. De meest gestelde vragen door leden ging over de in 2017 gelanceerde landelijke richtlijn kunstenaarshonorarium.

Organisatie Platform BK

Orczyk, Silvia Oulloa, Joris Lindhout, Maurice Bogaert, Mathijs Lieshout, Loes Degener, Alice Smits, Fransje Melief, Asja Keeman, Vincent van Velsen, Youri Appelo, Yvonne Grootenboer en Yuri Veerman.

Oprichters

Mariska van den Berg, Yvonne Grootenboer, Rune Peitersen, Jack Segbars en Yuri Veerman

Bestuur

Mariska van den Berg - voorzitter, mariska@platformbk.nl

Irene de Craen - interim penningmeester, irene@platformbk.nl

Rune Peitersen - algemeen bestuurslid, rune@platformbk.nl

Coralie Vogelaar - algemeen bestuurslid, coralie@platformbk.nl

Maziar Afrassiabi - algemeen bestuurslid, maziar@platformbk.nl

Kantoor | kernteam

Joram Kraaijeveld - Inhoudelijk directeur, joram@platformbk.nl

Maritt Kuipers - Coördinator / Financiën, maritt@platformbk.nl

Michelle Schulkens - Coördinator / Productie, michelle@platformbk.nl

Projecten

Tatjana Macic - Atelierbeleid, tatjana@platformbk.nl

Lise van Zaalen - Onderzoek Kunstopleidingen, lise@platformbk.nl

Oudgedienden

Germa Roos, Nynke Besemer, Sandra Geerlings, Carine Portengen, Sandra Enting, Iris Bruning, Charlie Berendsen, Christel Vesters, Dorothé

Financieel rapport 2017

Belangrijkste feiten

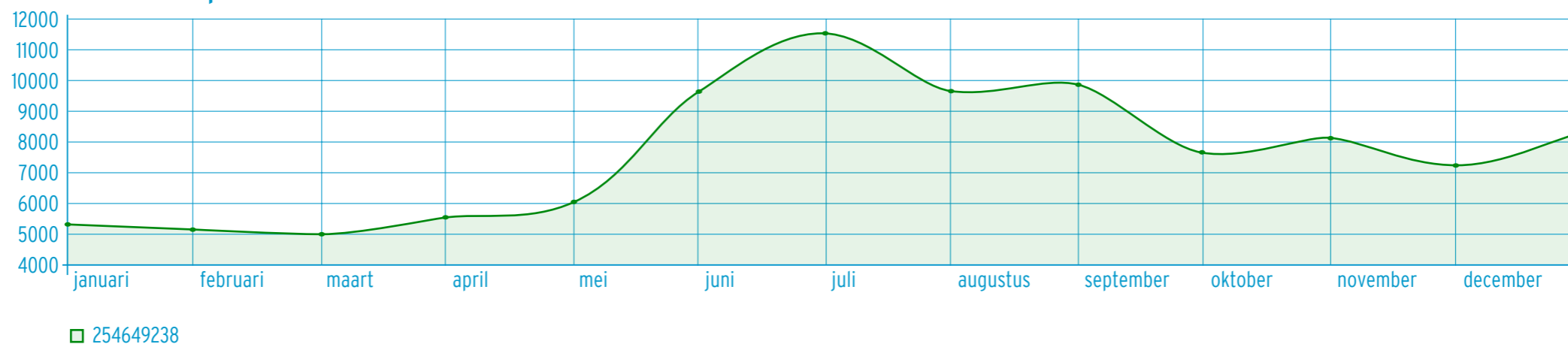
Totaal inkomsten:	€ 37.820,23
Totaal uitgaven:	€ 34.826,54
Totaal resultaat:	€ 2.993,69
Totaal aantal transacties	€ 784,00

Rekeningsaldo	
Begin 2017	Eind 2017
€ 5.249,50	€ 8.243,19

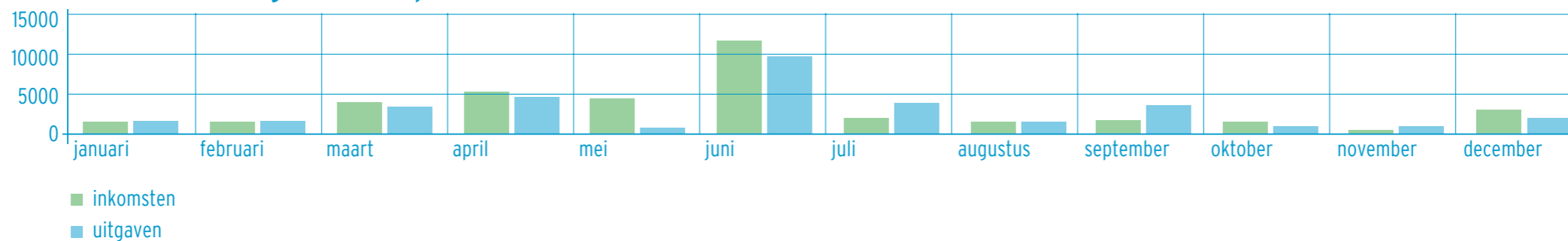
Overzicht 2017

	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	totaal
werkelijke inkomsten	1406	1364	3949	5219	4504	11584	1964	1498	1570	1400	312	3051	37821
werkelijke uitgaven	-1518	-1542	-3401	-4699	-870	-9721	-3774	-1377	-3749	-1007	-1183	-1985	-34826
resultaat	-112	-178	548	520	3634	1863	-1810	121	-2179	393	-871	1066	2995
verschil cumulatief	-112	-290	258	778	4412	6275	4465	4586	2407	2800	1929	2995	2995

Saldooverloop

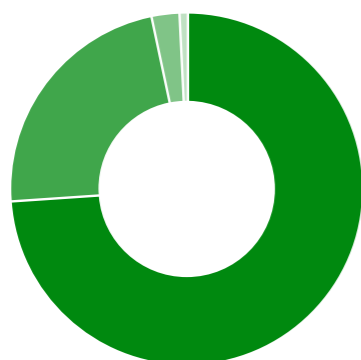

Inkomsten en uitgavenverloop

Inkomsten verdeling

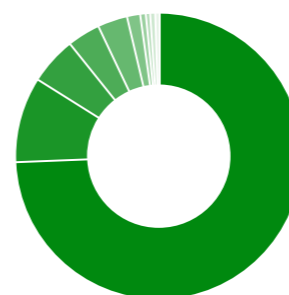
Inkomsten

■ Contributie	€ 27952.00
■ Overige inkomsten	€ 8650.00
■ Terugstorting foutief betaald	€ 962.61
■ Verkeerd naar ons overgemaakt	€ 255.62
Totaal	€ 37820.23

Uitgaven verdeling

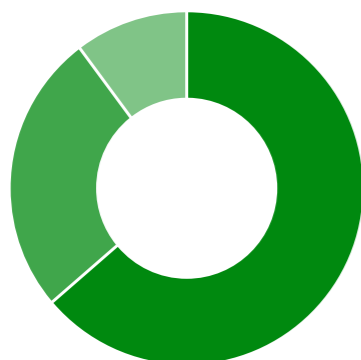
Overhead

■ Salarissen	€ 16523.00
■ Huur	€ 2137.93
■ Servicekosten	€ 1187.19
■ Reiskosten declaraties	€ 840.24
■ Lunch	€ 705.90
■ Internet	€ 310.00
■ Abonnementen	€ 142.50
■ Inrichting	€ 134.99
■ Kantoorkosten	€ 96.38
■ Telefonie	€ 90.95

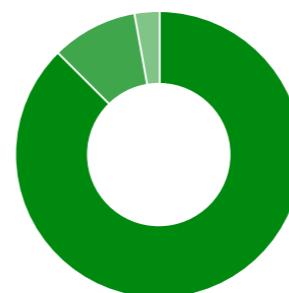
Uitgaven verdeling

Uitgaven

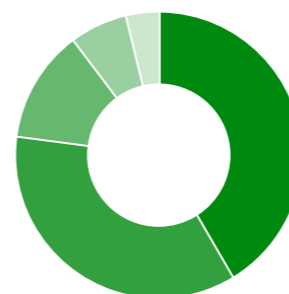
■ Overhead	€ 22.169,08
■ Overige uitgaven	€ 9.461,62
■ Projectkosten	€ 3.195,84
Totaal	€ 34826.54

Overige uitgaven

■ Thuiskopie vergoeding Pictoright	€ 8288.00
■ Geweigerde incasso contributie	€ 918.00
■ Terugboeking foutief betaald	€ 255.62

Projectkosten

■ Debat	€ 1320.00
■ Communicatie en PR	€ 1149.85
■ Essay	€ 400.00
■ Verslag	€ 200.00
■ Catering	€ 125.99

